

EERSTE COMMUNIE

BuBaO type 2-4

Deze nota is geen beleidstekst, wel een oriënterende nota van de stuurgroep pastoraal BuBaO type 2-4 van het bisdom Brugge. We hopen dat deze nota het gesprek in de school zelf kan ondersteunen.

1. De eerste communieviering is een waardevol gebeuren

God houdt van alle mensen, zonder uitzondering. Wie klein zijn en kwetsbaar, komen bij Hem zelfs op de eerste plaats. Daarom is het goed dat kinderen God leren kennen en Hem ook mogen ontmoeten.

God heeft zich het duidelijkst laten kennen in Jezus. Jezus heeft niet alleen verteld over God, die Hij 'Vader' noemde. Hij beleefde ook de grote liefde van God voor mensen. In zijn zorg voor alle mensen, met een grote aandacht voor de kleinste en kwetsbaarste mensen, die vaak uitgesloten werden. Kinderen legde Hij de handen op en Hij zegende hen. Iemand zegenen is immers het goede in iemand bevestigen en hem liefdevolle nabijheid en levenskracht toezeggen.

Op een bijzondere manier heeft Jezus die liefde getoond en beleefd door samen met zijn vrienden aan tafel te gaan. Daar, bij de maaltijd, deelden ze vreugde en verdriet. Daar braken zij het brood voor elkaar. Daar dronken zij samen de beker met wijn. Daar voelden zij niet alleen de liefde van God en van Jezus, maar ook hun liefde voor elkaar.

We kunnen iemand 'laten ontmoeten' en 'laten kennen' door over die persoon te spreken of door zijn woorden te herhalen. 'Woorden alleen' zijn soms ontoereikend of schieten te kort om ten diepste uit te drukken of te vervatten wat we precies willen zeggen. Juist daarom stellen we daden én tekenen. Ook in het leven van Jezus was dit zo: niet alleen in wat Hij zei, maar ook door al wat Hij deed 'vertelde' Hij over de droom van God. Ook de eucharistie is woord én daad van Gods onvoorwaardelijke liefde voor elke mens.

Na Jezus' dood bleven zijn vrienden samenkomen voor die maaltijd. Ze braken het brood en deelden het met elkaar, zoals Jezus het met hen gedaan had. Zij deelden hun verdriet, hun pijn, hun angst. Zij geloofden dat Jezus tijdens dit samenkomen hen heel nabij was, onder hen was. Ze luisterden naar de verhalen over en van Hem. Zo groeide een onderlinge band en werden ze een gemeenschap.

Tijdens die maaltijd – die 'eucharistie' genoemd werd – voelen wij ook vandaag Jezus heel dicht bij ons, als iemand die meegaat op de weg van ons leven. In die aanwezigheid van Jezus voelen wij ook de liefde van God. Eucharistie is daarom ook een samenkomst om God te danken.

Wij nemen kinderen mee in de eucharistie omdat wij willen dat ook zij ontdekken dat Jezus hen heel nabij is, omdat we die Blijde Boodschap belangrijk vinden voor hun leven, omdat wij willen dat ze steun vinden in een gemeenschap van mensen en vooral omdat we hen willen helpen te geloven dat leven sterker is dan alles wat het leven moeilijk maakt, zelfs sterker dan de dood.

Kinderen bij God brengen gebeurt in een gemeenschap. 'Communie' betekent 'verbondenheid'. Kinderen mogen delen in de verbondenheid van een gelovige gemeenschap, die samenkomt rond God en Jezus.

God bij de kinderen brengen en de kinderen bij God brengen gebeurt in elke eucharistie, maar op een heel bijzondere manier in de eerste communie.

De eucharistie, de eerste communie is een sacrament. Een sacrament is hét verdichtend teken bij uitstek, in woord én daad, van de aandachtige liefde die elke dag gebeurt in een gemeenschap die zoekt te leven in het voetspoor van Jezus.

2. Essentiële bouwstenen van een eerste communieviering

Vooraf

-Het is zinvol om de ouders vooraf stil te staan bij de betekenis van de eerste communie.

-Het kan nodig zijn dat de kinderen tijdens de viering de kapel eventjes verlaten om tot rust te komen. Zo hoeft de viering niet op zijn kop gezet te worden. Ouders hebben daar zeker begrip voor en vinden dit haalbaarder dan dat hun kind de viering voortdurend stoort. Het kan nuttig zijn om de viering alleen met de ouders te starten. De kinderen worden tijdens de viering erbij gehaald.

-Om de duur van de vieringen (voor de kinderen) haalbaar te houden, is het wenselijk om de duur van de zeven hierna beschreven essentiële bouwstenen goed te overwegen.

Zeven bouwstenen

- welkom en gebed om Gods aanwezigheid

Eerste communieviering is de kinderen laten aanvoelen en beleven dat ze vriend van Jezus mogen zijn. We laten elkaar zien dat we vrienden van Jezus zijn: we maken samen het kruisteken. Omdat allen erbij horen en welkom zijn, heten we ook iedereen welkom. In een gebed bidden we ook om Gods aanwezigheid.

Enkele suggesties:

- bij het begin van de viering laten we de bel rinkelen ('nu begint het echt')*
- als welkom kunnen we lied zingen (vb. een herkenbaar lied uit het godsdienstmoment in de klas)*
- we maken een kruisteken ('van boven naar onder, van hier naar daar, voor altijd') of raken de Jezusicoon aan ('dag Jezus')*
- we steken de Jezuskaars aan en richten ons biddend in eenvoudige woorden tot God*

- we nodigen uit tot een uitnodiging van stilte/inkeer, waar haalbaar spreken we een woord van sorry/vergeving uit

- Jezusverhaal

We luisteren naar verhalen van Jezus uit de Bijbel. In dit woord spreekt God tot ons. We horen er dat God van alle mensen houdt, dat Hij ons vraagt om van elkaar te houden, om elkaar te laten aanvoelen dat iedereen de moeite waard is. We horen ook dat God ons telkens nieuwe kansen geeft en dat Hij ons vraagt om elkaar nieuwe kansen te geven. Zo leven immers de vrienden van Jezus.

Enkele suggesties:

-wordt voorgelezen uit een groot Jezusboek, ondersteund met SMOG of door uitbeelden en/of visualisatie

-best geen wonderverhalen - het verhaal van de broodvermenigvuldiging (5 broden en 2 vissen) kan wel; als de klemtoon op 'het delen' ligt

- dankgebed bij brood en wijn

Samen vieren we rond de tafel van de vrienden van Jezus: het altaar. We breken en delen brood en wijn met elkaar. Teken van verbondenheid en teken van hoe Jezus heel dicht bij ons is. We ontvangen straks in de communie brood als Gods kracht om echt te leven als vrienden van Jezus.

Suggestie

-gezongen dankgebed (cf. bijlage) waarbij de laatste strofe (over danken) visueel ondersteund kan worden (foto's, voorwerpen)

-het effectief 'breken om te delen' van het hostiebrood grijpt pas plaats bij de communie zelf

- Onze Vader

Verbonden met alle vrienden van Jezus bidden we het Onze Vader. Wij danken God dat hij Vader van alle mensen wil zijn, dat we willen meebouwen aan zijn droom, zijn wil, zijn Rijk. We vragen hem om ons altijd nabij te zijn, ons altijd nieuwe kansen te geven. We vragen Hem kracht (ons dagelijks brood) om als zussen en broers mee te bouwen aan zijn Rijk en om elkaar nieuwe kansen te geven.

Enkele suggesties:

-het Onze Vader kan gezongen of gebeden worden

-de gezongen versie van Elly en Rikkert kan door de gebaren (cf. bijlage) ondersteund worden

- communie

In de communie voelen we Jezus heel dicht bij ons is. Hij wil ons echt helpen om te leven als zijn vrienden. We maken het ook even stil om met Jezus te praten.

Enkel suggesties:

-we leggen een accent op delen: 'ik deel mijn leven met jou'. De priester geeft hostiebrood aan wie nauw betrokken is met de communicant (vb. een ouder, een grootouder, een aandachtsoepvoeder) en vraagt: 'wil je het brood van Jezus delen met...'

-we bevochtigen de lippen met wijn en een swaps (voor kinderen die niet mogen eten of drinken)

- **dankgebed**

We willen God dank je wel zeggen voor iedereen die met ons mee vierde en voor iedereen die elke dag opnieuw voor ons zorgt.

Suggestie:

-dit moment kan visueel ondersteund worden (vb. door foto's)

- **zegen en zending**

We ontvangen Gods zegen: God bevestigt het goede in elk van ons en zegt ons zijn liefdevolle nabijheid en kracht toe om te leven als vriend van Jezus. We maken hierbij een **kruisteken**.

Suggestie:

-op het einde van de viering krijgen de kinderen een herinnering (vb. CD met de liedjes van de viering, een T-shirt, ...)

-graag ook 'een moment van ontmoeten' laten aansluiten op de viering zelf. Zoals elke eucharistieviering, is de eerste communie immers wezenlijk 'gemeenschap vormen met Jezus én met elkaar'. Het is dan ook zinvol om ervoor te kiezen nog even samen te zijn en niet meteen onmiddellijk 'naar individuele familiefeesten te verdwijnen'.

03/02/2014

Rik Depré

Domeinbegeleider pastoraal op school, DPB Brugge